

דף קסה.

עין משפט ג.

אה"ע סימן קמא סעיף מט

מז. אמרה לשליח קבל לי גיטי במקום פלוני הוי קפידא, אבל אמרה הבא לי גיטי במקום פלוני לא הוי קפידא, וכשר גם ממקום אחר.

עין משפט ד.

הור"מ סימן ל סעיף י

יג. עד אחד בשטר ועד אחד בע"פ^ו מצטרפין, ואם אמר העד שהעיד בע"פ אני קניתי מידו רק לא ביקשני לכתוב, שניהם מצטרפין לעשות המלוה^ז בשטר.

דף קסה :

עין משפט א.

הור"מ סימן ל סעיף יא

יד. העיד עד אחד בבי"ד זה, והשני בבי"ד אחר, ח^ה יבא בי"ד אצל בי"ד חבירו ויצרפו עדותן. ט^ט אבל אחרים ששמעו אינם יכולים להצטרף

ו. ואם נאמן לומר פרעתי נגדם, תליא בפלוגתא בסימן נ"א, ועיין בסמ"ע ס"ק ל"ב. ואינו יכול להשבע נגד כל עד בפני עצמו ולומר להד"ם, דהרי יש כאן שני עדים נגדו יחד ע"י צירוף.

ז. ואינו יכול לטעון נגדם פרעתי כ"כ בסמ"ע. ועיין בש"ך בסי' נ"א שהשיג על הסמ"ע. מ"מ לגבות מלקוחות ע"פ זה, כתב הכ"מ דאינו גובה, כיון שלא הקנה אלא בפני אחד, ולדעת הטור בסי' נ"א כתב דמהני לגבות גם מלקוחות.

ח. מבתרא קס"ה ע"א. וצריך שכל הבי"ד בשלימות שיבא אצל בי"ד חבירו, כ"כ הסמ"ע בס"ק ל"ד, דבמקצת בי"ד הוי עד מפי עד.

ט. אין לעדות עד אחד דין נחקרה העדות בבי"ד, אבל בי"ד שקיבל עד אחד ואח"כ עוד עד שני, יכולים להעיד לבי"ד אחר ולא הוי עד מפי עד, כ"כ הסמ"ע ס"ק ל"ה. ואם ב' עדים העידו בפני בי"ד זה והלכו והעידו עוד בפני בי"ד שני, וגם שלישי, כל אחד מכל הרכב בי"ד יכולים להצטרף ולדון ע"פ העדות שקיבלו, אולם כתב הסמ"ע שזה רק בדיעבד כגון בהלכו שני הדיינים האחרים למדינת הים.

בי"ד שקיבל עדות שלמה, ושניים מהדיינים הלכו למדינת הים, אין דיין אחד שנוותר יכול להצטרף עם עוד עד אחד להעיד בפני בי"ד אחר, שזה מעיד שנתקבלה עדות בבי"ד, וזה מעיד שראה המעשה, ולא מצטרף. הגם שלגבי דיין זה, לא שייך עד מפי עד כי התקבלה העדות בשלושה. וכתב הסמ"ע שזה דלא כהעיר שושן בס"ק ל"ז.

דהוי עד מפי עד.

עין משפט ב. חו"מ סימן ל סעיף יב

יב. העיד האחד בבית דין זה, והעיד השני בבית דין אחר, יבא בית דין אצל בית דין ויצטרפו עדותן. הגה: אבל אחרים ששמעו הענין, אינן יכולין להצטרף, דהוי עד מפי עד (ב"י בשם מרדכי ישן פרק גט פשוט).

עין משפט ג. חו"מ סימן מז סעיף כט

כט. ל. ג' שישבו לקיים השטר ומת אחד מהם, צריכים לכתוב במותב תלתא הוינא וחד ליתוהי כדי שלא יאמר הרואה בית דין של שניים קיימוהו, ואפי' כתוב בו בבי"ד יאמר שמא ב דימו ששנים הם בי"ד. וי"א דאם לא כתבו וחד איננו כשר, ומ"מ אם כתב "בי דינא ובמותב תלתא" יותר לא צריך, וחותמים שנים מהם והוי קיום, ומהני לכו"ע.

*. לא. אם השלושה חתומים כולם, ל' א"צ לכתוב "במותב תלתא הוינא". וה"ה אם כתב בו: שטר זה נתקיים כראוי, וחתמו שלושתם מהני.

עין משפט ד. חו"מ סימן מב סעיף ה

ה. ו. היה כתוב בשטר למעלה דבר אחד, ולמטה דבר אחר ואפשר ליישב שניהם מהני. אבל אם שני הדברים סותרים זה את זה כגון שכתוב למעלה מנה ולמטה מאתיים או הפוך, הולכים בזה מ אחר התחתון, והוא

י. אפי' שכתבו במותב תלתא, צריך שיכתבו וחד ליתוהי, שלא יאמרו שמתחילה הסכימו ליקח שלישי עמהן לרווחא ולא נודמן להם שלישי וקיימוהו בשניים. סמ"ע ס"ק ס"ו.

כ. והריב"ש כתב שהיום כולם יודעים שאין בי"ד פחות משלושה ש"ך ס"ק ע"א.

ל. נ"י וריב"ש סי' תי"ג ור"ן ורשב"א. ברמ"א בסעיף ק"ט.

מ. כיון שסותרין זא"ז ודאי חזרה הוא. כ"כ הסמ"ע בס"ק י"א. ובס"ק י' כתב הסמ"ע דאם הקיום הוא בדוחק מ"מ מקיימין, משום דאין דרך הבריות לחזור בדבריהם תוך כדי דיבור והוא מד"מ, אבל מדברי הש"ך בס"ק ט' משמע דהוא פליג. וכתב הפעמוני זהב על דברי הש"ך הגם שבסי' כ"ט סעיף א', ובסי' ל' סעיף ו', מבואר דיש לנו לכוון דברי העדים אפי' מדוחק, יש לחלק דרך בעדים כן, שלא להחזיקם שהעידו שקר, לא כן בשטר.

שלא יהיה בשיטה אחרונה, ^נ כי אין למדים משיטה אחרונה, אם לא שכתוב בשטר והכל בריר שריר וקיים.

עין משפט ה. חו"מ סימן מב סעיף יא

יא. אם כתוב בשטר ממטבע פלוני, שהם כך וכך, חייב פלוני לפלוני, ונמחק אותו סכום ואינו ניכר מהו הכך וכך, ^ס אין לו אלא שנים מאותו מטבע.

עין משפט ו. חו"מ סימן מב סעיף ה
עין לעיל עין משפט ד

עין משפט ז. חו"מ סימן מב סעיף ו

ז. אם נמחק ^ע אות אחת מהתחתון שאפשר להבין ענינו מחלק העליון של השטר, כגון שבחלק העליון כתוב שנתחייב לחנני, ובחלק התחתון כתוב שנתחייב לחנן, ילמד תחתון מעליון וינתן לחנני. אבל נמחקן או חסרו ^פ ב' אותיות בין עליון לתחתון, אין למדים, והשטר פסול ואין גובין בו.

ג. עיין בס"מ מ"ד. ואם כתוב בו מאה שהם מאתיים שאחד כאן תלוי בחבירו בזה אין הולכין אחר התחתון שהוא מאתיים, אלא גובה מאה דיד בעל השטר בכה"ג על התחתונה, והמוציא מחבירו עליו הראייה.

ס. ממשנה בתרא קס"ה ע"א. והיינו אם המלוה טוען יותר והלוה אומר רק שניים נשבע היסת. דאם הלוה אומר שלוש חייב שבועה דאורייתא. נתיבות ס"ק כ"ג.

ע. טור ממשנה בתרא קס"ה ע"א, וברייתא קס"ז ע"ב. כי אות אחד דרך הסופרים להשמיט או דרכה להמחק, ולכן ילמד תחתון מעליון. וכל זה שייך בשם הלוה או המלוה, אבל חסרון או מחק בסך המעות, אפי' אות אחת אין למדין. נתיבות ס"ק י"ד.

פ. ואם למעלה כתוב חנן, ולמטה כתוב נני, לא אומרים דילמדו זמ"ז, ונאמר דלמעלה חסר יו"ד ולמטה חסר חי"ת, וכאילו כתוב חנני דזו בעיא דלא איפשטא והמוציא מחבירו עליו הראייה ולא ינתן לא לנני ולא לחנן. נתיבות ס"ק ט"ו. וכתב הסמ"ע דכל זה שהשטר יוצא מתחת יד שנים ואינו יודע למי ישלם, וה"ה באיש אחד שהוציא שטר אחד שלמעלה כתוב שם הלוה חנני ולמטה חנן שיגבה מחנני ולא מחנן, אבל כשהשטר ביד חנני או חנן אותו שהשטר בידו גובה בו. ועיין עוד בסמ"ע ובש"ך. ובפעמוני זהב כתב דאפי' נמחקו ב' אותיות משם התחתון אם כתוב אחרי השם הנז"ל למדים בכה"ג.

עין משפט ז.ט.י.כ.ל.מ.נ. חו"מ סימן מב סעיף יג

יג. כתוב בשטר הלוה פלוני כסף ולא כתוב מטבע, ודאי כסף במשקל
הלוה לו, ונותן לו ז' חתיכה כל שהוא כסף.

ז'. עיין בשו"ע סעיף י"ג עוד פרטים בדין זה, והוא מבתרא קס"ה ע"ב וקס"ו ע"א.